

Københavns Universitets bestyrelse

SAGSNOTAT

25. FEBRUAR 2022

Vedr. Studienævnenes opgaver og beslutningskompetence**UDDANNELSER & STUDERENDE****Sagsbehandler** Uddannelser & Studerende

FRUE PLADS 4

1168 KØBENHAVN K

KU's studienævn har ansvar for uddannelsernes faglige indhold, mens ansvar for personale og økonomi ligger hos ledelsen. I studienævnene er videnskabelige medarbejdere og studerende ligeligt repræsenteret. Forudsætningen for udbud og udvikling af gode uddannelser er samarbejde og gensidig respekt mellem studienævn og ledelsesstrengen.

DIR 29 35 69 40

llj@adm.ku.dk

Dette notat beskriver, hvilke uddannelsesrelaterede emner der ligger inden for studienævnenes beslutningskompetence, og hvilke der ligger i ledelsesstrengen.

Først præsenteres snitfladen mellem studienævnenes og ledelsens beslutningskompetence. Dernæst præsenteres de formelle rammer. Bestyrelsens, rektors og studienævnenes rolle og funktion er reguleret af universitetsloven og KU's vedtægt. Dekanernes rolle og funktion fremgår af KU's vedtægt.

Studienævnsstruktur på KU

KU har p.t. 32 studienævn, hvis sammensætning adskiller sig fra hinanden på flere punkter. Nogle fakulteter har fagspecifikke studienævn, der omfatter en-to uddannelser, mens andre har brede, tværgående studienævn, der omfatter op til 23 uddannelser. Nogle studienævn dækker alle uddannelser på ét institut, mens andre studienævn rekvirerer undervisning fra flere institutter (matrixstruktur). Forskellene er betinget af uddannelsernes faglige indhold, men er også et resultat af den løbende udvikling, som KU har gennemgået med universitets- og fakultetsfusioner særligt inden for de seneste 15 år.

Fakultet	Antal studienævn	Antal uddannelser
HUM	6	82
JUR	2	6
SAMF	8	18
SCIENCE	6	61
SUND	8	31
TEO	2	5

I studienævn med en bred uddannelsesportefølje vil der ofte være nedsat fagspecifikke udvalg, der i praksis forestår arbejdet med at udvikle uddannelserne. I studienævn med matrixstruktur sker udvikling af undervisningen i regi af undervisningsudvalg på institutterne, mens studienævnet i samarbejde med studielederen har en lidt mere overordnet rolle.

Studienævnenes opgaver og beslutningskompetence

Studienævnene har til opgave at sikre, at uddannelsernes faglige indhold løbende udvikles. Dette betyder imidlertid ikke, at studienævnene frit kan beslutte uddannelsernes indhold og struktur.

[Uddannelsesbekendtgørelsen](#) regulerer rammer for uddannelsernes struktur, fx normering angivet i ECTS-point, omfang af konstituerende fagelementer inden for uddannelsens faglige kompetence og identitet, omfang af valgfag etc.

KU er forpligtet til løbende at inddrage sine aftagerpaneler i udvikling af uddannelsernes kvalitet og relevans for samfundet, jf. universitetslovens § 13a, stk. 2.

Studieordningsarbejdet på KU er desuden omfattet af rammer fastsat af rektor eller dekanen. Fx har rektor på KU besluttet, at der skal være et mobilitetsvindue i alle uddannelser¹. Studienævnenes opgave er her at udpege, hvor i uddannelsesforløbet mobilitetsvinduet mest hensigtsmæssigt skal placeres.

På fakulteterne findes der forskellige eksempler på rammer fastsat af dekanen, fx:

- Al undervisning på første år af bacheloruddannelserne skal være obligatorisk (SCIENCE).
- Fastsættelse af antal eksamensformer, der kan indgå i en uddannelse (HUM).
- Omfanget af ekstern censur må ikke i videst mulige omfang overstige bekendtgørelseskravet om, at minimum 1/3 af uddannelsens ECTS-point skal være med ekstern censur (HUM).

Hvis studienævnenes forslag til studieordninger ikke efterlever de udstukne rammer, kan dekanen (på vegne af rektor) afvise at godkende dem.

¹ I enkelte uddannelser har det dog ikke været muligt at finde plads til et mobilitetsvindue. Det gælder fx bacheloruddannelserne i medicin, odontologi og veterinærmedicin.

Studienævnenes formelle beslutningskompetence fremgår af universitetslovens § 18, stk. 4, nr. 4, nemlig ”at godkende ansøgninger om merit, herunder forhåndsmerit, og om dispensation”, dvs. beslutningskompetencen vedrører alene uddannelsesfaglige regler.

Medbestemmelse og medindflydelse

Studienævnene udfører også andre opgaver uden at have egentlig beslutningskompetence. Fx har studienævnene mulighed for at udtale sig i sager af betydning for uddannelse og undervisning, jf. universitetslovens § 18, stk. 4, nr. 5.

Et eksempel: Rektor kan stille forslag om, at alle uddannelser **skal** indeholde 30 ECTS-point inden for klima og bæredygtighed, for at kommende dimittender er klædt på til at bidrage til den grønne omstilling. Forslag af denne type vil blive forelagt studienævnene, da det vedrører uddannelsernes faglige indhold. Her vil nogle studienævn sandsynligvis påpege, at forslaget kan være vanskeligt at implementere, da det ikke er muligt at frigøre tilstrækkeligt med ECTS-point uden at gå på kompromis med uddannelsernes faglighed. Hvis samarbejdet med et studienævn går i hårdknude, har rektor i yderste konsekvens mulighed for at opløse et studienævn og overtage dets opgaver, jf. universitetslovens § 14, stk. 12.

I praksis vil dette ikke ske, da KU har tradition for, at rektor og dekaner vægter studienævnenes udtalelser højt, hvad angår udvikling af uddannelser og undervisning. Dette er en styrke, da det bidrager til åbenhed og god dialog mellem ledelse, medarbejdere og studerende og sikrer, at der fortsat er interesse for at deltage i de demokratiske processer. Samtidig er det også et godt eksempel på, at medarbejdere og studerende sikres reel medbestemmelse og medinddragelse i væsentlige beslutninger, jf. universitetsloven § 10, stk. 6 og § 18, stk. 1.

Nedenfor redegøres for de retlige rammer.

Universitetsloven

§ 10. **Bestyrelsen** er øverste myndighed for universitetet og har ansvaret for den overordnede og strategiske ledelse af universitetet. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for, at universitetet driver forskning og giver forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau inden for sine fagområder m.v., jf. § 2. Bestyrelsen har det overordnede ansvar for, at universitetets forskning og uddannelser udvikles løbende. Bestyrelsen skal forvalte universitetets midler effektivt og til størst mulig gavn for samfundet. [...]

Stk. 6. Bestyrelsen sikrer, at der er medbestemmelse og medinddragelse af medarbejdere og studerende i væsentlige beslutninger.”

§ 13 a. Universitetet nedsætter et eller flere **aftagerpaneler**, der sammensættes af udefra kommende medlemmer. Medlemmerne skal

tilsammen have erfaring med og indsigt i uddannelsesområdet og de ansættelsesområder, som uddannelserne giver adgang til.

Stk. 2. Universitetet sikrer dialog mellem aftagerpanelet og universitetet om **uddannelsernes kvalitet og relevans for samfundet** og inddrager aftagerpanelet ved udvikling af nye og eksisterende uddannelser samt ved udvikling af nye undervisnings- og prøveformer.

§ 18. **Rektor** nedsætter et eller flere **studienævn**, herunder for at sikre de studerendes og de videnskabelige medarbejders medbestemmelse på og medinddragelse i uddannelse og undervisning.

Stk. 2. Hvert studienævn består af et lige stort antal repræsentanter for det videnskabelige personale og de studerende, som vælges af og blandt henholdsvis det videnskabelige personale og de studerende.

Stk. 3. Studienævnet vælger af sin midte blandt det videnskabelige personale en formand og blandt de studerende en næstformand.

Stk. 4. Studienævnet har foruden de i vedtægten fastsatte opgaver til opgave at sikre tilrettelæggelse, gennemførelse og udvikling af uddannelse og undervisning, herunder

- 1) at kvalitetssikre og kvalitetsudvikle uddannelse og undervisning og påse opfølgning af uddannelses- og undervisningsevalueringer,
- 2) at udarbejde forslag til studieordning og ændringer heri,
- 3) at godkende plan for tilrettelæggelse af undervisning og af prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen,
- 4) at godkende ansøgninger om merit, herunder forhåndsmerit, og om dispensation, og
- 5) at udtale sig inden for sit område i alle sager af betydning for uddannelse og undervisning og drøfte forhold om uddannelse og undervisning, som rektor forelægger.

Stk. 5. Studielederen har til opgave i samarbejde med studienævnet at forestå den praktiske tilrettelæggelse af undervisning og af prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen. Studielederen godkender opgaveformulering og afleveringstidspunkt for kandidatspecialet samt i tilknytning hertil en plan for vejledningen af den studerende.

Stk. 6. Studienævnsformanden kan i særlige tilfælde godkende ændringer i studienævnets afgørelser om forhåndsmerit.

§ 14, *stk. 12.* **Rektor** kan i særlige tilfælde opløse akademisk råd, jf. § 15, stk. 1, ph.d.-udvalg, jf. § 16 b, stk. 1, og **studienævn**, jf. § 18, stk. 1. Rektor kan endvidere i særlige tilfælde overtage akademisk råds opgaver, jf. § 15, stk. 2, ph.d.-udvalgets opgaver, jf. § 16 b, stk. 2, og **studienævnets opgaver**, jf. § 18, stk. 4.

KU's vedtægt

Bestyrelsen udarbejder universitetets vedtægt, som godkendes af ministeren, jf. universitetslovens § 13. KU's vedtægt udfolder universitetsloven, særligt hvad angår delegation af opgaver fra rektor til dekaner.

§ 16. **Bestyrelsen** har det overordnede ansvar for, at universitetets forskning og uddannelser udvikles løbende.

§ 26. **Rektor** er universitetets daglige leder inden for de rammer, der fastlægges af universitetsloven og bestyrelsen. Den øvrige ledelse varetager sine opgaver efter bemyndigelse fra rektor.

§ 28. Rektor tegner universitetet, dog ikke med hensyn til dispositioner over fast ejendom, og træffer afgørelse i alle sager, som i universitetsloven, vedtægterne eller rektorinstruksen ikke er henlagt til bestyrelsen, Akademisk Råd, **studienævn** eller ph.d.-udvalg.

§ 30. Rektor delegerer, inden for rammerne i universitetsloven, opgaver til dekaner, institutledere og studieledere, hvor dette findes hensigtsmæssigt.

§ 41. **Dekanen** leder fakultetet efter rektors bemyndigelse, sikrer sammenhæng mellem forskning og uddannelse samt myndighedsbetjening, og har ansvar for kvaliteten af uddannelse, undervisning samt myndighedsbetjening og tværgående kvalitetsudvikling af fakultetets uddannelse og forskning samt myndighedsbetjening. [...]

Stk. 6. Dekanen nedsætter efter delegation fra rektor studienævn og godkender formænd og næstformænd for studienævn.

Stk. 7. Dekanen udpeger og afsætter studieledere efter indstilling fra de studienævn, der er nedsat i henhold til § 54.

Stk. 8. Dekanen fastlægger studielederens ansvarsområder i relation til studienævnsstrukturen.

Stk. 9. Dekanen godkender efter delegation fra rektor studieordninger efter forslag fra studienævnet.

§ 54. Dekanen nedsætter **studienævn** for at sikre de studerendes og de videnskabelige medarbejders medbestemmelse på og medinddragelse i uddannelse og undervisning. Studienævnene nedsættes i overensstemmelse med en studienævnsstruktur, der er godkendt af rektor. Der kan nedsættes studienævn for en enkelt uddannelse, studienævn for dele af en uddannelse og studienævn fælles for flere uddannelser.

§ 55. Dekanen fastsætter antallet af medlemmer i de enkelte studienævn, dog mindst 4 og højst 10 medlemmer. [...] Sammensætningen af studienævnet skal så vidt muligt afspejle de uddannelser, studienævnet dækker.

§ 56. Studienævnets opgaver følger af universitetslovens § 18, stk. 4.